

Meddelande och rekommendation om nationella strategier för romsk integrering

---

2012/13:FPM132

Arbetsmarknadsdepartementet

2013-07-15

Dokumentbeteckning

KOM (2013) 454

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén Framsteg i genomförandet av nationella strategier för integrering av romer

KOM (2013) 460

Förslag till rådets rekommendation om verkningfulla åtgärder för integrering av romer i medlemsstaterna

Sammanfattning

Kommissionen har den presenterat ett meddelande med en utvärdering av medlemsstaternas genomförande av de nationella strategierna för integrering av romer. Kommissionen har även presenterat ett förslag till rådsrekommendation om effektiva åtgärder för romsk inkludering i medlemsstaterna.

Regeringen välkomnar meddelandet och ställer sig i huvudsak positiv till förslaget inriktning. Förslaget till rådsrekommendation bidrar till att fortsatt hålla frågan om romers inkludering högt på den politiska dagordningen. Romer är en särskilt utsatt grupp i Europa när det gäller såväl diskriminering som socialt och ekonomiskt utanförskap.

1.1 Ärendets bakgrund

Kommissionen presenterade den 5 april 2011 ett meddelande om en EU-ram för nationella strategier för integrering av romer fram till 2020, se faktagromemoria 2010/11:FPM136). Kommissionen uppmanade i detta meddelande medlemsstaterna att till december 2011 på grundval av den romska befolkningens storlek i landet i fråga och landets utgångsläge anta, eller utveckla redan befintliga, nationella strategier för romers integrering. Kommissionen angav i meddelandet sin avsikt att införa ett system för övervakning för att mäta framstegen i medlemsstaterna när det gäller integrering av romer och att årligen rapportera till Europaparlamentet och rådet om detta. I mars 2012 hade alla medlemsstater till kommissionen lagt fram en nationell strategi för integrering av romer eller en motsvarande uppsättning strategiska åtgärder. Den 16 februari 2012 beslutade regeringen överlämna en samordnad och långsiktig strategi för romsk inkludering under 2012–2032 till riksdagen (skr. 2011/12:56). Denna skrivelse överlämnades sedan till kommissionen. Kommissionen presenterade den 21 maj 2012 ett meddelande i vilket den utvärderade medlemsstaternas nationella strategier för integrering av romer eller motsvarande uppsättning strategiska åtgärder. Meddelandet innehöll bl.a. en rad generella rekommendationer till medlemsstaterna för det fortsatta arbetet inom olika nyckelområden.

Kommissionen har den 26 juni 2013 presenterat ett meddelande i vilket den utvärderat medlemsstaternas genomförande av de nationella strategierna för integrering av romer. Samma dag har kommissionen även presenterat ett förslag till en rådsrekommendation om effektiva åtgärder för romsk inkludering i medlemsstaterna. Rådsrekommendationen är ett icke-bindande instrument.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionens meddelande är inriktat på att bedöma medlemsstaternas genomförande av strategierna när det gäller de fyra nyckelområdena utbildning, sysselsättning, hälso- och sjukvård och bostäder. Meddelandet tar även upp hur strukturella krav hanteras. Det gäller samarbete med det civila samhället och regionala och lokala myndigheter samt övervakning, åtgärder mot diskriminering och inrättande av en nationell kontaktpunkt – samt frågor om finansiering. Kommissionens övergripande slutsatser är att vissa medlemsstater har gjort märkbara ändringar i sina strategier och konkretiserat dem mer. Samtidigt är några av de nödvändiga förutsättningarna för ett framgångsrikt genomförande av strategierna ännu inte på plats vilket gör att utvecklingen är långsam. För att underlätta utvecklingen erbjuder kommissionen stöd till medlemsstaterna, bl.a. genom

att presentera ett förslag till en rådsrekommendation för att genomförandet av strategierna ska bli mer effektivt.

2012/13:FPM13213

2

Kommissionens förslag till en rådsrekommendation syftar till vägleda medlemsstaterna för att effektivisera åtgärderna i de nationella strategierna för romsk integrering och att förstärka genomförandet av dessa. Rekommendationen är inriktad på särskilt riktade åtgärder för romsk integrering inom de fyra ovan nämnda nyckelområdena och horisontella frågor som är av särskild vikt för att genomföra åtgärder för romsk integrering och för att säkerställa åtgärdernas hållbarhet. Den innehåller även generella principer för att säkerställa transparent och ändamålsenlig fördelning av fondmedel för romsk inkludering (både från EU och nationella och lokala fonder).

Förslaget innehåller rekommendationer om hur genomförandet av strategierna kan effektiviseras i förhållande till de fyra nyckelområdena och de strukturella kraven. Bland de horisontella frågor som särskilt betonas i förslaget till rekommendation finns åtgärder mot diskriminering och åtgärder för att skydda barn och kvinnor. Ett antal strukturella åtgärder rekommenderas, bl.a. att strategiska åtgärder på lokal och regional nivå bör uppmuntras, att system för uppföljning av strategiernas effektivitet bör skapas, samt att likabehandlingsmyndigheter bör få tillräckliga resurser för att assistera och stödja romer som blir diskriminerade.

I förslaget till rekommendation framgår att medlemsstaterna bör genomföra nödvändiga åtgärder för att säkerställa tillämpningen av rekommendationen senast 24 månader från det datum rådsrekommendationen publiceras och meddela kommissionen om några åtgärder har vidtagits i enlighet med rekommendationen. Därefter bör medlemsstaterna årligen meddela om några nya åtgärder vidtagits. Denna rapportering kommer att användas som underlag för kommissionens årliga rapportering till Europaparlamentet och rådet om genomförandet av de nationella strategierna för romsk integrering, samt för de specifika rekommendationerna till medlemsstaterna i uppföljningen av Europa 2020-strategin. Vidare avser kommissionen att nära följa utvecklingen och ta ställning till om rekommendationen behöver revideras och uppdateras tre år efter att den beslutats.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Kommissionens meddelande innehåller inga förslag till lagtexter.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Inga budgetära konsekvenser. En budgetär analys bör vid behov tas fram mot bakgrund av kommissionens meddelande.

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande om genomförandet av de nationella strategierna för integrering av romer och ställer sig i huvudsak positivt till förslaget om en rådsrekommendation om effektiva åtgärder för romsk inkludering i medlemsstaterna.

Innehållet i förslaget till en rådsrekommendation bedöms för närvarande inte innebära annat än mindre revideringar av Sveriges strategi för romsk inkludering utan budgetkonsekvenser.

Regeringen anser att det är viktigt att kommissionen fortsatt följer upp och analyserar medlemsstaternas nationella strategier eller motsvarande uppsättning strategiska åtgärder. Rådsrekommendationen bidrar till att fortsatt hålla frågan om romers inkludering högt på den politiska dagordningen då romer är en särskilt utsatt grupp i Europa när det gäller diskriminering samt social och ekonomisk exkludering.

I de delar som rör finansiering av åtgärder för romsk inkludering bör det beaktas att medlemsstaterna har huvudansvaret för romers inkludering och att medlemsstaterna själva bestämmer vilka åtgärder som ska genomföras. Det gäller exempelvis de delar i rekommendationen som rör tillgång till subventionerade bostäder, då Sverige inte har denna typ av boende och därmed inte har möjlighet att genomföra detta. Kommissionens arbete med att stötta medlemsstaterna och att årligen rapportera till Europaparlamentet och rådet om utvecklingen i medlemsstaterna är dock ett viktigt komplement till medlemsstaternas arbete.

Regeringen anser att det är betydelsefullt för den fortsatta processen att kommissionen fortsätter föra en nära dialog med medlemsstaterna om deras strategier eftersom medlemsstaterna har olika välfärdssystem och situationen för romer skiljer sig i de olika medlemsstaterna.

Regeringen verkar för att arbetet med romers inkludering bör utgå från de mänskliga rättigheterna med särskild betoning på principen om icke-diskriminering och jämställdhet. Regeringen anser också att romska barns situation särskilt ska uppmärksammas och beaktas med utgångspunkt i FN:s konvention om barnets rättigheter inom alla områden som berör barn. Antiziganism och intolerans mot personer som tillhör minoriteter är oacceptabelt och bör uppmärksammas i högre grad.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2012/13:FPM13213

2

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har inte skickats ut på remiss.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden är artiklarna 292 och 19.1 i EUF-fördraget. Av artiklarna följer att rekommendationen beslutas av rådet med enhällighet och att den ska godkännas av Europaparlamentet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Kommissionen anför att medlemsstaternas åtgärder varierar mycket ifråga om effektivitet och omfång. Divergerande reglering av strategierna på nationell nivå försämrar situationen och skapar praktiska problem mellan medlemsstater. Det övergripande målet för åtgärderna kan inte uppnås på ett tillfredsställande sätt av medlemsstaterna enskilt och därför bör insatserna samordnas på EU-nivå.

Regeringens bedömning är att insatser på EU-nivå på detta område har ett mervärde som komplement till medlemsstaternas insatser på området.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget kommer troligen att behandlas i rådsarbetsgruppen för sociala frågor. Ordförandeskapet har ännu inte meddelat datum för första behandling i rådsarbetsgruppen.

4.2 Fackuttryck/termer

Termen romer används som ett paraplybegrepp som inbegriper folkgrupper med mer eller mindre liknande kulturella kännetecken, såsom sinti, resande, kaale m.fl., oavsett om de är bofasta eller inte. Cirka 80 % av romerna uppskattas vara bofasta.